

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I ACa 730/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Kurdziel
Protokolant:	Michał Góral

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2022 r. w Krakowie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej
z siedzibą w W.

przeciwko L. M.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 14 stycznia 2020 r. sygn. akt I C 768/19

1. oddała apelację;

2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Beata Kurdziel

Sygn. akt I ACa 730/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 8 listopada 2018 roku strona powodowa Syndyk masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od L. M. kwoty 81.724,29 złotych z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie żądania podała, że 28 listopada 2013 roku zawarła z pozwaną umowę kredytu odnawialnego LP, na podstawie którego pozwanej zostało przyznane uprawnienie do wielokrotnego zadłużania się w ciężar rachunku do

kwoty 70.000,00 złotych. Kredyt zawarty został na okres od 28 listopada 2013 roku do 28 listopada 2014 roku. W ocenie strony powodowej umowa została przedłużona do dnia 28 listopada 2015 roku. Pozwana zobowiązana była do spłaty kredytu w postaci comiesięcznych wpłat na rachunek w wysokości nie mniejszej niż 5% wykorzystanej kwoty kredytu, powiększonej o należne odsetki. Po upływie okresu trwania umowy cały kredyt wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami stał się natychmiast wymagalny. Na roszczenie strony powodowej złożyły się kwoty 55.434,94 złotych niespłaconego kapitału kredytu, 4.942,92 złotych odsetek wynikających z zaległości w spłacie raty kredytu, 19.165,43 złotych odsetek z tytułu należności przeterminowanych oraz 2.181,00 złotych innych kosztów kredytu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym w niniejszej sprawie w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia oraz wskazała, że nigdy nie korzystała z produktu jakim jest kredyt odnawialny w (...).

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem wydanym w dniu 14 stycznia 2020r. oddalił powództwo; zasądził od strony powodowej Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. na rzecz L. M. kwotę 5.417 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał ściągnąć od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 226,24 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.

W uzasadnieniu ww. wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie bezsporne było, iż:

W. S. został ustanowiony zarządcą komisarycznym Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. na mocy decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z 4 listopada 2014 roku o znaku sprawy (...) na okres do czasu wykonania zadań określonych w tej decyzji. Jako zarządca komisaryczny miał uprawnienie do reprezentowania Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej jednoosobowo.

Nadto, Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

L. M., jako kredytobiorca, oraz Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w W., jako kredytodawca, zawarły umowę kredytu odnawialnego konsumenckiego 28 listopada 2013 roku. Kredytodawca udzielił kredytobiorcy uprawnienia do wielokrotnego zadłużania się w ciężar rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego do kwoty 70.000,00 złotych. Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy od 28 listopada 2013 roku do 28 listopada 2014 roku. Po upływie tego okresu umowę uznaje się za zawartą na kolejne okresy roczne, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w regulaminie. Kredyt został oprocentowany według stopy referencyjnej ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej, która to stopa w dniu zawarcia umowy wynosiła 2,5%, powiększonej o marżę kredytodawcy w wysokości 12 punktów procentowych. Ustalono również, że stopa referencyjna może ulegać zmianom w przypadku zmian dokonanych przez Radę Polityki Pieniężnej, ale marża kredytodawcy pozostanie stała. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 19,73%. Kredytobiorca został zobowiązany do spłaty kredytu w postaci comiesięcznym wpłat na rachunek w wysokości nie mniejszej niż 5% wykorzystanej kwoty kredytu powiększonej o należne odsetki. Wpłaty winny były być dokonywana do ostatniego dnia roboczego każdego miesiąca. Kredytobiorca został zobowiązany ponadto do poniesienia kosztów w kwocie 560 złotych opłaty przygotowawczej oraz 2100 złotych prowizji z tytułu postawienia środków do dyspozycji kredytobiorcy, a także koszty związane z ustanowieniem zabezpieczeń w wysokości 400 złotych. W przypadku zawarcia umowy kredytu na kolejny okres roczny Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej w W. przysługiwała prowizja w kwocie 2100 złotych. Roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego ustalona została na czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

W braku odmiennej dyspozycji kredytobiorcy złożonej co najmniej na 30 dni przed upływem terminu obowiązywania umowy po upływie dwunastu miesięcy umowę uznaje się za zawartą na kolejne okresy roczne. Umowa nie zostanie przedłużona w razie wypowiedzenia jej przez kredytodawcę. Uprawnienie do wypowiedzenia umowy przysługiwało kredytodawcy w razie niedotrzymania warunków udzielenia kredytu. Za niedotrzymanie zobowiązań przez kredytobiorcę rozumiano powstanie zaległości w spłacie kredytu lub opóźnienia z zapłatą pełnych wpłat za co najmniej dwa okresy płatności. Okres wypowiedzenia został określony na 30 dni.

Pozwana po otrzymaniu kredytu odnawialnego na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, który prowadzony był dla niej w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej w W., 28 listopada 2013 roku wypłaciła kwotę 66937,50 złotych z rachunku, na którym został przyznany limit. Pozwana dokonała trzech wpłat na rachunek w okresie obowiązywania umowy: 17.000 złotych 31 marca 2014 roku, 5.000,00 złotych 8 kwietnia 2014 roku oraz 13.400,00 złotych 22 sierpnia 2014 roku.

Strona powodowa dwukrotnie wzywała pozwaną do zapłaty – pismem z 14 marca 2016 roku oraz pismem z 25 kwietnia 2016 roku.

Decyzją z 5 listopada 2014 roku Zarządca Komisaryczny Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. wstrzymał do odwołania zawieranie z członkami (...) wszelkich nowych umów kredytów i pożyczek.

Decyzją z 10 grudnia 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego z dniem 11 grudnia 2014 roku zawiesiła działalność Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W.. W decyzji wskazane zostało, że zawieszenie obejmuje nieudzielanie swoim członkom pożyczek i kredytów.

Sąd Rejonowy dla (...) w sprawie o sygn. akt (...) postanowieniem z 5 lutego 2015 roku ogłosił upadłość dłużnika Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. z siedzibą w W. z możliwością zawarcia układu. Postanowienie uprawomocniło się 24 marca 2015 roku.

Sąd Rejonowy dla (...) w W. w sprawie o sygn. akt (...) postanowieniem z dnia 19 marca 2015 roku zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W. z siedzibą w W. w ten sposób, że zmienił postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego. Syndykiem został ustanowiony L. K..

M. T. nie był obecny przy podpisywaniu przez L. M. dokumentów w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej w W..

L. M. zawarła umowę kredytową ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową w W., ze względu na problemy finansowe i konieczność spłacenia kredytu w (...) Banku.

W tak ustalonym stanie faktycznym, w ocenie Sądu Okręgowego powództwo wytoczone zostało o roszczenie przedawnione i jako takie podlegało oddaleniu. Strony zawarły umowę kredytu odnawialnego w dniu 28 listopada 2013 roku na okres 12 miesięcy, od dnia 28 listopada 2013 roku do 28 listopada 2014 roku. W umowie, jak zostało to wskazane w ustalonym powyżej stanie faktycznym przewidziane zostało, iż umowa będzie przedłużana na kolejne okresy roczne z zastrzeżeniem wyjątków określonych w regulaminie. Twierdzenia strony powodowej opierały się na tym, że umowa została przedłużona do 28 listopada 2015 roku, ale do kolejnego przedłużenia umowy nie doszło ze względu na upadłość Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej w W., decyzją Zarządcy Komisarycznego SKOK w W. z 5 listopada 2014 roku oraz decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z 10 grudnia 2014 roku umowa kredytu odnawialnego nie została przedłużona w 2015 roku i obowiązywała do 28 listopada 2015 roku. Zdaniem strony powodowej to dopiero decyzja Komisji Nadzoru Finansowego uniemożliwiła przedłużenie umowy kredytu odnawialnego, bowiem to dopiero ona wywołała skutek prawny. Z twierdzeniem tym nie można się zgodzić. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, że zarządca komisaryczny Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W. wydał decyzję o wstrzymaniu zawierania z członkami tejże kasy wszelkich nowych umów kredytów i pożyczek. Sama strona powodowa argumentowała, że przedłużenie umowy kredytu odnawialnego jest zawarciem nowej umowy. Nie sposób tym samym twierdzić, że doszło do przedłużenia umowy kredytu odnawialnego do 28 listopada 2015 roku, skoro przed tą datą wstrzymane zostało zawieranie z członkami kasy nowych umów kredytów. Twierdzenia strony powodowej o tym jakoby to dopiero decyzja Komisji Nadzoru Finansowego wywołała skutki prawne kłóci się z faktem, iż Zarządca Komisaryczny był uprawniony do jednoosobowej reprezentacji Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w W., a tym samym miał uprawnienie do wydania decyzji z 5 listopada 2014 roku. Skoro decyzja została wydana przed upływem okresu obowiązywania umowy kredytu

odnawialnego zawartej z pozwaną, to stwierdzić należało, że do przedłużenia umowy dojść nie mogło i umowa pomiędzy stronami przestała obowiązywać 28 listopada 2014 roku. Termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata zgodnie z art. 118 k.c. Bieg przedawnienia, zgodnie z art. 120 § 1 k.c. rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Roszczenie powoda stało się wymagalne 29 listopada 2014 roku, albowiem umowa kredytu odnawialnego przestała obowiązywać 28 listopada 2014 roku. Roszczenie strony powodowej przedawniło się z upływem trzyletniego terminu przedawnienia, a tym samym z upływem dnia 29 listopada 2017 roku. Strona powodowa nie przerwała biegu przedawnienia przez wniesienie pozwu, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., albowiem pozew wniesiony został 8 listopada 2018 roku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od ww. wyroku wniosła strona powodowa, zaskarżając go w całości i zarzucając:

I. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, a mianowicie:

- art. 326§3 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 4 lipca 2019r. poprzez zaniechanie przez sąd I instancji wygłoszenia ustnych motywów rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy było to obligatoryjne w myśl przepisów znajdujących zastosowanie w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, co przy jednoczesnym braku odniesienia się przez orzekającego w treści uzasadnienia do zgłoszonego zarzutu nadużycia prawa podmiotowego przez pozwaną poprzez podniesienie zarzutu przedawnienia oraz okoliczności przemawiających za odstąpieniem od uwzględnienia tego zarzutu na podstawie art. 117¹ §1 i 2 k.c. uniemożliwiło powodowi ustalenie podstawy prawnej rozstrzygnięcia sądu I instancji i w konsekwencji poznanie motywów rozstrzygnięcia w tym zakresie,

- art. 328§2 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego poprzez skonstruowanie uzasadnienia wyroku w sposób sprzeczny z brzmieniem przepisu obowiązującego do czasu zakończenia postępowania pierwszoinstancyjnego, co przy jednoczesnym braku odniesienia się przez orzekającego w ustnych motywach do zgłoszonego zarzutu nadużycia prawa podmiotowego przez pozwaną poprzez postanowienie zarzutu przedawnienia oraz okoliczności przemawiających za odstąpieniem od uwzględnienia tego zarzutu na podstawie art. 117¹ §1 i 2 k.c. uniemożliwiło powodowi ustalenie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia sądu oraz w konsekwencji poznanie motywów rozstrzygnięcia w tym zakresie,

- art. 217§1, 2 3 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego poprzez nieuzasadnione pominięcie przy rozstrzygnięciu sprawy przyznanych – a przez to bezspornych okoliczności – iż pozwana posiada zadłużenie wobec powoda z innego tytułu, którego nie spłaca oraz tego, że wobec pozwanej toczy się postępowanie karne, które to okoliczności stanowią pełnoprawny środek służący do kształtowania podstawy rozstrzygnięcia, a którego uwzględnienie przemawia za zastosowaniem w niniejszej sprawie art. 117¹ §1 i 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c., co skutkowało brakiem ustaleń w zakresie okoliczności przemawiających za zastosowaniem w niniejszej sprawie ww. przepisów,

II. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 117¹ §1 i 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że roszczenie uległo przedawnieniu, pomimo, że w sprawie zaistniały szczególne okoliczności przemawiające za odstąpieniem od uwzględnienia zarzutu przedawnienia, którego podniesienie przez pozwaną stanowiło nadużycie prawa, gdyż roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu jako związane z działalnością gospodarczą przedawnia się w krótkim, zaledwie 3 letnim okresie przedawnienia; w stosunku do kredytobiorcy ogłoszono upadłość, której przyczyną były m.in. zaniechania w spłacie zadłużenia przez kredytobiorców, a po stronie powodowej występuje syndyk masy upadłości, który przejął zarząd nad majątkiem upadłego dopiero z chwilą ogłoszenia upadłości i przed przystąpieniem do sądowego dochodzenia wierzytelności musiał podjąć szereg czynności organizacyjno-porządkowych by m.in. sporządzić spis inwentarza i sporządzić sprawozdanie finansowe oraz uporządkować stosunki

prawne z ok. 80 tys. członków upadłej kasy i innymi podmiotami, z powodu których syndyk nie mógł wystąpić wcześniej przeciwko pozwanej do sądu; pozwana zaciągnęła zobowiązanie i zobowiązała się do jego spłaty, w związku z czym powód był zobligowany do dochodzenia swoich praw na drodze sądowej; orzekający nie miał wątpliwości co do zasadności powództwa, a jego oddalenie nastąpiło jedynie ze względu na przyjętą przez sąd datę wymagalności roszczenia; pozwanej postawiono zarzuty karne w związku z działaniem na szkodę (...).

W oparciu o ww. zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 81.724,29 zł z odsetkami umownymi, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, a w razie nieuwzględnienia wniosków apelacyjnych dotyczących zmiany punktu I wyroku – o odstąpienie od obciążania powoda kosztami za I i II instancję. Nadto, wniosła o zwrócenie się do Prokuratury Okręgowej w G. o udostępnienie odpisów zarzutów karnych ciężących na pozwanej w sprawie (...) celem przedstawienia stanowiska Prokuratury w zakresie zarzucanego pozwanej czynu oraz sprzeczności zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego, w sytuacji gdy dłużnicze postawione zostały zarzuty popełnienia przestępstwa na szkodę SKOK w związku z okolicznościami towarzyszącymi zaciąganiu zobowiązań. Wniosła także o dopuszczenie dowodu z aktualnego stanu zadłużenia pozwanej wobec (...) na okoliczność postawy pozwanej niezaskarżonej na ochronę w sytuacji, gdy pozwana posiada nie uregulowane zadłużenie wobec powoda z innej umowy na kwotę 4.505.546,50zł.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 328§2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed 7.11.2019r., który to przepis miał zastosowanie w postępowaniu przed Sądem I instancji na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy nowelizującej z dnia 4 lipca 2019r. (Dz.U.2019.1469), uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie ww. elementy. Podkreślić należy, że nie każda wadliwość uzasadnienia wyroku może stanowić wystarczającą podstawę do formułowania zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., a jedynie taka, która powoduje, że na podstawie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia sąd rozpoznający środek odwoławczy nie byłby w stanie stwierdzić, na podstawie jakiego stanu faktycznego i na podstawie jakich przepisów prawa materialnego orzekł sąd I instancji. O skutecznym postawieniu zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. można mówić tylko wtedy, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska sądu, a braku uzasadnienia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych, oceny dowodów i oceny prawnej muszą być tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Takich uchybień uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera, a brak bezpośredniego odniesienia się do podniesionej przez powoda argumentacji dotyczącej sprzeczności zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego nie ma wpływu na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia. Już w tym bowiem miejscu podkreślić należy, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut naruszenia art. 117¹ §1 i 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. nie zasługuje na uwzględnienie z przyczyn podanych poniżej.

Za chybiony uznać należy także zarzut naruszenia art. 326§3 k.p.c. – brak przedstawienia motywów rozstrzygnięcia nie ma żadnego wpływu na prawidłowość wydanego wyroku w sytuacji, gdy w sprawie sporządzone zostało uzasadnienie wyroku wskazujące zarówno podstawę faktyczną, jak i prawną orzeczenia.

Nie mógł odnieść zasadniczo skutku także zarzut dotyczący naruszenia art. 217§1,2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c., aczkolwiek za okoliczność nie zaprzeczoną w toku postępowania pierwszoinstancyjnego i wynikającą z dokumentów przedłożonych przez powoda przed Sądem Okręgowym, jak i zeznań samej pozwanej, uznać należy zaciągnięcie przez

pozwana – poza zobowiązaniem dochodzonym w niniejszej sprawie – dalszego zobowiązania na kwotę znacznie przekraczającą należność dochodzoną w niniejszej sprawie. Tę okoliczność faktyczną Sąd Apelacyjny uznaje za bezsporną, włączając ją do stanu faktycznego niniejszej sprawy. Oddaleniu podlegał natomiast wniosek o zwrócenie się do Prokuratury Okręgowej w G. o udostępnienie odpisu zarzutów karnych ciężących na pozwanej w sprawie (...) Sam fakt przedstawienia zarzutów nie może stanowić podstawy ustaleń, że pozwana dopuściła się przestępstw na szkodę strony powodowej w związku z okolicznościami towarzyszącymi zaciąganiu zobowiązań, a tym samym służyć do stwierdzenia sprzeczności podniesionego zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego. Żadnych dalszych wniosków dowodowych na ww. okoliczności strona powodowa nie zgłosiła. Ponadto, zgodnie z oświadczeniem złożonym na rozprawie apelacyjnej w dniu 19 stycznia 2022r. przez pełnomocnika powoda, zarzuty postawione pozwanej dotyczą innej umowy niż umowa kredytu odnawialnego, z której wynika dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie.

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 117¹ § 1i 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. na wstępie zaznaczyć należy, że Sąd Apelacyjny podziela w całości rozważania prawne Sądu Okręgowego w zakresie terminu, na jaki zawarta została umowa kredytu odnawialnego, daty wymagalności roszczenia strony powodowej, początkowej daty biegu terminu przedawnienia i w konsekwencji upływu tego terminu w dniu 29 listopada 2017r. Rozważań tych zresztą apelujący w żadnym stopniu nie kwestionował na etapie postępowania apelacyjnego. Ustosunkowując się do wywodów apelacji wskazać należy, że zgodnie z art. 117¹ k.c., w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności (§1). Korzystając z ww. uprawnienia sąd powinien rozważyć w szczególności długość terminu przedawnienia, długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia, charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia (§2). Wbrew twierdzeniom apelującego, brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że termin dochodzenia roszczenia objętego pozwem był szczególnie krótki. Roszczenie powoda jest roszczeniem wynikającym z działalności gospodarczej, które poczynił od 1 października 1990r. przedawnia się w terminie trzyletnim, a termin ten dostosowany jest do profesjonalnej działalności podmiotów gospodarczych. Nie można także przyjąć, aby strona powodowa przekroczyła termin przedawnienia nieznacznie – od jego upływu do wniesienia pozwu upłynął bowiem prawie rok, a pozwana nie przyczyniła się do tego przekroczenia w żaden sposób. Nie sposób uznać za uzasadniające zastosowanie art. 117¹ k.c. okoliczności związane z koniecznością dochodzenia przez syndyka znacznej ilości roszczeń i wszczynania postępowań sądowych przeciwko dziesiątkom tysięcy podmiotów. Jest oczywistym, że powód celem realizacji ww. działań musi korzystać z profesjonalnej obsługi, której zakres winien być dostosowany do potrzeb, w tym do podjęcia działań zmierzających do zachowania terminów przedawnienia. Z wezwań do zapłaty kierowanych do pozwanej, a przedłożonych do akt przez stronę powodową (k. 58, 60), sporządzonych przez profesjonalnego pełnomocnika wynika, że strona powodowa posiadała już na początku 2016r. ujawnione w systemie do obsługi księgowo-finansowej członków kasy zadłużenie pozwanej. Podjęcie działań zmierzających do dochodzenia roszczenia przed upływem terminu przedawnienia było zatem możliwe. Sam fakt ogłoszenia upadłości w stosunku do kredytodawcy dochodzenia takiego nie uniemożliwił, zwłaszcza, że ogłoszenie upadłości nastąpiło 5 lutego 2015r., a zatem ponad dwa lata przed upływem terminu przedawnienia. Za nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia nie może wreszcie przemawiać okoliczność prowadzenia przeciwko pozwanej postępowania karnego, w którym doszło do przedstawienia zarzutów dotyczących popełnienia przez pozwaną przestępstwa na szkodę (...). Jak wskazano wyżej z oświadczenia pełnomocnika powoda wynika, że zarzucany czyn nie jest związany z umową kredytu odnawialnego z dnia 28.10.2013r, lecz z inną umową kredytową zawartą przez pozwaną. Ponadto, strona powodowa nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych, na podstawie których możliwe byłoby ustalenie okoliczności uzasadniających twierdzenie, że doszło do popełnienia takiego przestępstwa. Takim dowodem w ocenie Sądu Apelacyjnego nie może sam odpis zarzutów przedstawionych pozwanej. Zasadność tych zarzutów będzie bowiem przedmiotem weryfikacji w toku dalszego postępowania karnego.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zawarty w apelacji wniosek o zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążania strony powodowej kosztami procesu za I instancję. W tym zakresie wskazać należy, że procedura orzekania o kosztach

postępowania cywilnego została ukształtowana w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, w myśl której strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty poniesione w związku z celowym dochodzeniem swoich praw lub celową obroną (art. 98 § 1 k.p.c.). Uzupełnieniem powyższej regulacji jest art. 102 k.p.c., w którym ustawodawca przewidział możliwość odstąpienia od reguł ogólnych i odwołania się przy orzekaniu o kosztach procesu do zasad słuszności. Przepis ten, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, pozwala na odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami procesu. Przepis art. 102 k.p.c. nie zawiera katalogu szczególnych wypadków, które uzasadniałyby odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania, pozostawiając konkretyzację tej przesłanki orzecznictwu i nauce prawa. W doktrynie i orzecznictwie utrwalilo się stanowisko, w myśl którego z punktu widzenia możliwości zastosowania instytucji przewidzianej w art. 102 k.p.c. istotne znaczenie ma postawa strony w trakcie postępowania, a także jej sytuacja pozaprocesowa, na którą składa się stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa, względnie inne wyjątkowe okoliczności. Ocena, czy w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c., należy do swobodnego uznania Sądu. W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy nie można przyjąć, aby zachodziły tak szczególne okoliczności, że zasadnym byłoby odstąpienie od reguły wyrażonej w art. 98 k.p.c. Dokumenty przedstawione przez powoda pozwalały na ocenę zasadności roszczenia także w kontekście terminu jego przedawnienia. Pomimo powyższego, strona powodowa, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wszczęła postępowanie sądowe przeciwko pozwanej i przez cały tok postępowania roszczenie to podtrzymywała, pomimo podniesionego zarzutu przedawnienia. Ostatecznie postępowanie przegrała i w związku z tym winna zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu.

Wobec powyższego, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c., zasądzając od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 4050 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika obliczonego na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z §10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. W uwzględnieniu argumentacji przedstawionej wyżej, w ocenie Sądu Apelacyjnego, brak było podstaw do odstąpienia od obciążania strony powodowej kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c.

SSA Beata Kurdziel